

Slovenski VESTNIK

LETNIK XLI.

CELOVEC, PETEK 12. DECEMBER 1986

ŠTEV. 50 (2306)

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 KlagenfurtIzhaja v Celovcu
Erscheinungsort KlagenfurtPosamezni izvod 7 šilingov
mesečna naročnina 25 šilingov
celoletna naročnina 250 šilingov

P. b. b.

Predsednik Dušan Šinigoj obiskal Koroško:

V gospodarstvu napredki – šolstvo še naprej odprto Sodelovanje med Slovenijo in Koroško predvsem v prometu in gospodarstvu

Mejni prehod Luža-Koprivna bo čimprej odprt; Slovenija in Koroška bosta sodelovali pri sanaciji tovarne celuloze Obir za varstvo okolja; ob otvoritvi karavanškega predora bo izgrajena tudi že cesta med Jesenicami in Zagrebom; to je nekaj izmed konkretnih rezultatov srečanja vladnih šefov Slovenije in Koroške, Dušana Šinigoja in Leopolda Wagnerja, prejšnji teden v Celovcu. V manjšinskem vprašanju sta obe strani deklarativno podali svoje stališče, ni pa bilo opaziti nikakih bistvenih premikov na Koroški strani.

Kot že na zadnjem srečanju obeh vladnih delegacij, letos marca v Ljubljani, so bila tudi v Celovcu v ospredju vprašanja gospodarstva, prometa, varstva okolja, življenja slovenske narodne skupnosti na Koroškem in sodelovanja v okviru Alpe-Jadran.

Kmalu nov mejni prehod Luža-Koprivna

Delegaciji sosednjih dežel sta se dogovorili, da bodo na zvezni ravni čim prej uredili vse, da se kmalu odpre nov mejni prehod med Koroško in Slovenijo: Luža-Koprivna. Ta prehod naj bi bil nadomestilo za Pavličovo sedlo (med Železno Kaplo in Savinjsko dolino), kjer ni bilo mogoče najti soglasja s privatnimi lastniki ceste. Mejni prehod bi povezoval predvsem kraje v občinah Železna Kapla, Globasnica in Pliberk na Koroški strani in Meziško dolino v Sloveniji.

Sodelovanje pri „Obirju“, varstvu okolja, prometu...

Dušan Šinigoj je ob tej priložnosti potrdil pripravljenost gospodarstveni-

kov Slovenije, da se „po svojih možnostih“ vključijo v sanacijo tovarne celuloze Obir v Rebrci, kjer so v bližnji prihodnosti potrebne velikanske investicije (okoli milijarde šilingov) za varstvo okolja. Predstavniki Koroške in Slovenije so ob tej priložnosti potrdili, da se zavedajo pomembnosti ohranitve delovnih mest v tem južno-koroškem prostoru. Konkretno odločitve pa bodo padle šele, ko bodo zaključene proučevalne študije o biološkem odstranjevanju odpadkov.

Delegacija izvršnega sveta SR Slovenije, ki si je med drugim ogledala tudi novo ranžirno železniško postajo na Brnci/Fürnitz in enega izmed največjih avstrijskih terminalov za blagovni promet, je Koroško informirala tudi z načrti za ukinjenje rudnika in metalurških obratov v Meziški dolini ter ob tej priložnosti Koroško zaprosila za tehnično pomoč. Tudi o drugih vprašanih varstva okolja, ki „združuje“ sosednji deželi, so se pogovarjali. Omenjen je bil stalen pretok informacij o delovanju jedrske elektrarne v Krškem, govorili so o elektrarni pri Korici, prebivalce Dravograda in

okolice pa je Leopold Wagner miril z ugotovitvijo, da trenutno ne načrtujejo nobenega centralnega odlagališča smeti v okolici Labota, neglede na to, da bi tak projekt strogo nadzorovali.

Dušan Šinigoj je poudaril tudi pomembno vlogo gospodarskih zbornic obeh dežel, „ki morda storita lahko več kot vladi“. Vsi pa so pohvalili tudi sodelovanje celovškega podjetja „Seba“ (merilne naprave), ki bo skupaj s podjetji IMP in Elektrotehna v Ljubljani ustanovilo novo podjetje.

V zvezi s karavanškim predorom je Leopold Wagner ugotovil, da bo do njegove zgotovitve gotovo tudi že izgrajen obvoz okoli Beljaka, medtem ko je Šinigoj potrdil, da bo do tedaj izgrajena tudi cesta med Jesenicami in Zagrebom, tako da bo kos novim potrebam.

Šolstvo: „Nič brez manjšine“??

Kot pri vseh podobnih srečanjih je razgovor tekel tudi o življenju slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Že na predvečer srečanja z Wagnerjem, se je Dušan Šinigoj v Celovcu srečal s predstavniki Zveze slovenskih zadrug. Zastopniki slovenske narodne skupnosti so ga seznanili z novjšim stanjem predvsem glede manjšinskega šolstva, razgovor pa je tekel tudi o gospodarskih vprašanih narodne skupnosti. Obratno pa je Šinigoj seznanil predstavnike manjšine s političnim in gospodarskim razvojem v Sloveniji.

Kot že meseca marca sta si Wagner in Šinigoj odkrito povedala mnenje o položaju slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Šinigoj je ob tem poudaril, da skupno dvojezično osnovno šolo ni treba samo ohraniti, temveč kvalitativno izboljšati, ta šola pa naj bi bila sestavni del celotnega šolstva – od otroških vrtec, preko trgovske akademije, gimnazije tja do glasbene šole. Wagner, da mu je zagotovil, da „nič ne bo brez manjšine“.

(dalje na 2. strani)

„Enotni v boju – enotni v miru“

Tako bi lahko opisali geslo srečanja Alpe-Jadran žrtev vojne in protifašističnih borcev, ki je bilo zadnje soboto v celovski Delavski zbornici. To je bilo že 11. srečanje borčevskih in antifašističnih organizacij iz Furlanije-Julijske krajine, Slovenije, Hrvaške, Štajerske in Koroškega, že drugič pa je potekalo v Celovcu. O pomenu teh srečanj je povedal predsednik Zveze koroških partizanov tov. Janez Wutte-Luc med drugim sledeče: „Srečanja borčevskih organizacij Alpe-Jadran, ki vsako leto potekajo v drugi državi oz. deželi, so izrednega pomena, ker se s tem kuje iskreno tovarištvo, ki doprinaša k ohranjanju miru in sodelovanja med tremi evropskimi državami različnega političnega, ideološkega in družbenega ustroja.“

(dalje na 2. strani)

Šolstvo:

Uradne statistike in druge številke...

Iz statistike deželnega šolskega sveta o prijavah k dvojezičnemu pouku na ljudskih šolah izvemo tudi, da jih je med tistimi, ki so prijavljeni na 1. šolski stopnji (vsega jih je to letos 312 – 159 fantov, 153 deklet) menda 32,37% (101 – 48 fantov, 53 deklet) takih, ki so se vpisali z dobrim predznanjem slovenščine, 17,63% (55 – 33, 22) takih, ki imajo le malo predznanja, kar 50% (156 – 78, 78) pa menda takih, ki nimajo nikakršnega predznanja iz slovenščine. Tako vsekakor zatrjuje statistika deželnega šolskega sveta, ki pa izpušča vsakršno definicijo oz. vsakršen opis tega, po katerih kriterijih (subjektivnih? objektivnih?) se to predznanje določa. Jim je mar vseeno, kolikšno znanje imajo otroci iz drugega deželnega jezika? Ali pa jih le ustrahuje, da številko prijav k dvojezičnemu pouku v primerjavi s skupnim številom vseh učencev konstantno narašča? Se zaradi tega skušajo skriti za golimi

statističnimi podatki o „predznanju“? Pravtako začudi tudi govorjenje o tem, da je menda itak že v 72 razredih od vsega 120 model pedagoške komisije uresničen. S tem je začel deželni glavar Wagner takoj po manjšinskem vrhu na Dunaju, tretji predsednik koroškega deželnega zbora Koschat pa ga že kar pridno ponavlja. Od kod le jemljeta te številke? Vsekakor je število dvojezičnih razredov na vseh dvojezičnih šolah višje od 120, številka 72 pa je še bolj izvita iz prsta. Očitno se bahajo le s temi razredi, ki so jih uvedli kot paralelne razrede dvojezičnim, kot npr. v Železni Kapli, v Šentjakobu, Borovljah in še kje. Torej se bahajo s tistimi razredi, kjer so ločitev otrok po kriteriju prijavljenosti oz. neprijavjenosti že uvedli tako rekoč pri zadnjih vratih. Lepe cvetke narodne nestrpnosti ter pedagoške nesposobnosti in neuvrednosti...

Predsednik Dušan Šinigoj z deželnim glavarjem Wagnerjem na razgovoru z novinarji v Celovcu.

PREBERITE

na strani

- 2 Vranitzky pozdravlja učenje dveh jezikov
- 3 Razstava o Koroškem lončarstvu
- 4 Čudovita predstava Jančarjevega „Velikega briljantnega valčka“
- 5 Občinska seja v Borovljah
- 6 Pravljičica za ta vel'ke Slovence
- 7 Odmevnost koroških radijskih oddaj
- 8 Poziv ZSO in NSKS za protestne akcije v zvezi s šolstvom

Strankarski vrh začetek novembra na Dunaju o vprašanju dvojezičnega šolstva na Koroškem sicer ni spremenil smeri, v katero pelje šolski vlak, namreč v smer ločevanja, na drugi strani pa tudi ni sprejel dokončnih odločitev. Sicer smo vsi pričakovali, da bodo zastopniki zveznih strank jasno zavrnilo koroške predstave o ločevanju šolarjev, toda volilna taktika je odigrala svoje. Očitno je, da na zveznem nivoju menijo, da s strani koroških Slovencev in demokratične javnosti v Avstriji ni pričakovati večjega odpora proti ločevanju.

Koroški Slovenci smo v preteklih letih skupaj z znanstveniki, učitelji in strokovnjaki s konstruktivnimi predlogi bistveno prispevali k temu, da je debata o dvojezičnem šolstvu na Koroškem potekala vsaj z naše strani dokaj stvarno. Poleg tega moramo ugotoviti, da smo v tej razpravi strokovno ovrgli vse argumente zagovornikov ločevanja. Ni danes v Avstriji priznanega strokovnjaka, ki bi kakorkoli že podpiral zahteve nemških nacionalistov. Kljub vsemu temu,

koroške stranke še naprej vztrajajo na svojih ločitvenih pozicijah.

Kako torej naprej v šolskem vprašanju?

Če smo do sedaj v naši politiki poudarjali predvsem strokovno-pedagoško plat, potem moramo

Kako naprej v šolskem vprašanju?

danes ugotoviti, da to ne zadostuje več. Zdaj je potrebna odločna politična akcija!

Prepričani smo, da so okoliščine, v katerih si danes prizadevamo za ohranitev in izboljšanje dvojezične šole veliko boljše, kot pa še v 70-ih letih, oz. gradimo lahko na tem, kar smo v 70-ih letih ustvarili na ugelegu.

1) Široka demokratična in strokovna javnost v Avstriji se je že izrekla proti zahtevam po ločevanju.

2) Prisotnost našega vprašanja v mednarodnih časopisih in javnosti še prav posebno v zvezi z Haiderjevimi eskapadami je dosegla kvalitativno visoko raven, kar pomeni, da tuji novinarji zelo vestno rešerširajo dogajanja na Koroškem.

3) Apartheid v Južni Afriki in s tem sploh pojem apartheid (ločevanje) v svetovnem merilu zavračajo in obsojajo.

4) Republika Avstrija je v zadnjem času v mednarodni javnosti utrpela na ugledu. Velika koalicija

bo storila vse, da se image Avstrije spet popravi. Nismo prepričani, da bi bilo v korist naši državi, če bi na Koroškem prišlo do škandala, ki bi ponovno imel mednarodni odmev.

5) Na Dunaju poteka trenutno konferenca KVSE, ki bo v naslednjih tednih obravnavala predvsem košaro o človekovih pravicah.

6) Odnosi med Avstrijo in Jugoslavijo oz. med Koroško in Slovenijo v okviru delovne skupnosti Alpe-Jadran so dobri. Sprememba dvojezičnega šolstva na Koroškem bi vse govorjenje o dobrososedskih odnosih, o manjšini kot mostu etc. krepko osmešila.

7) Ne nazadnje je treba ugotoviti, da so zdaj zastopani v avstrijskem parlamentu Zeleni, ki bodo

morali prav v vprašanju dvojezičnega šolstva napeti vse svoje sposobnosti za obrambo le-tega. Vsekakor parlament v konsenzu ne bo mogel več sklepati proti slovenski narodni skupnosti.

Iz vsega sledi: Koroški Slovenci imamo v šolskem vprašanju veliko zaupnikov. Odločilno bo, v koliko bomo zmožni vse te dejavnike združiti v močan pritisk na zvezno vlado.

In prav zaradi tega je tako pomembno, da z demonstrativnimi akcijami stopimo v javnost, v zavest avstrijske in mednarodne javnosti.

Zato se bomo udeležili protestne manifestacije v Celovcu 22. 1. 1987 še prav posebno pa protestne vožnje na Dunaj 31. 1. 1987, da pred delegati konference KVSE in pred uradom zveznega kanclerja tudi pred široko javnostjo dokumentiramo, da spremembe dvojezičnega šolstva ne bomo sprejeli kar tako.

Odločitev v šolskem vprašanju bo odvisela tudi od naše pripravljenosti se zanj boriti!

Marjan Sturm

Vesti

Večjezičnost v otroških vrtec naj bo zakonsko zajamčena – na Gradiščanskem. To sledi iz predloga za novelo zakona, ki jo je predložil deželni svetnik Johann Karall. Jedro osnutka: poleg nemščine naj veljata tudi hrvaščina in madžarščina kot zakonsko dovoljen vzgojni jezik. Do zdaj je približno 12 otroških vrtecev vodenih dvo- ali večjezično, to stanje pa naj potrdi tudi zakon.

Deželni glavar Wagner danes prevzema predsedstvo delovne skupnosti Alpe-Jadran. „Ustoličenje“ se vrši v Zagrebu.

Italijanski minister za odnose z državami Vizzini je v razpravi o južnem Tirolskem pozval vse stranke, da se lotijo vprašanja brez sektaških ali nacionalističnih nagonov: „Problemi, s katerimi imamo opraviti, so gotovo zapleteni, a je vendar treba o njih razpravljati mirnega srca in oslanjati se na razum, ne pa na številke!“

Romščina na valovih soboškega radia. V Prekmurju živi okoli tri tisoč Romov. Zato so se sodelavci radia Murska Sobota odločili za to, da vsaj sporadično prinašajo oddaje v jeziku Romov, oz. dvojezične emisije. Povezati se hočejo pa tudi z drugimi oddajniki, ki imajo že več izkušenj z oddajami v romščini, npr. z Radiom Priština.

„Enotni v boju – enotni v miru!“

(nadaljevanje s 1. strani)

Da se v duhu iskrenosti tovarištva, skovanega za časa grozodejstev nacifašizma, da o tem in drugem razpravljati in najti skupni jezik, dokazuje sklepna resolucija tega srečanja (glej okvir!) Kljub temu naj ne ostane neomnjenjeno, da na žalost zastopniki raznih borčevskih organizacij (s Koroškega sodelujejo poleg Zveze koroških partizanov in Zveze slovenskih izseljencev še Socialistični borci za svobodo, Zveza kacetarjev ter ÖVP-Kameradschaft nekdanj politično zasledovanih) do zdaj še niso našli skupne jasne besede k zahtevam

Iz govora Jožeta Partla
predsednika Zveze
slovenskih izseljencev
udeležencem srečanja
borčevskih organizacij

„Zaradi svojih izkušenj se bivši slovenski pregnanci zavestno in aktivno vključujemo v široko miroljubno gibanje nekdanjih protifašističnih borcev in žrtev fašizma... Ko se priznavamo k tem načelom in se pridružujemo vse-spolni zahtevi po razorožitvi, po vsestranskem sodelovanju in po spoštovanju človekovih pravic, pa ne moremo mimo tega, da ne bi posebej opozorili tudi na naša specifična vprašanja – kajti tudi manjšinske pravice so človekove pravice, in mir zavarovati ter enakopravnost uresničiti je treba najprej doma...“

Zaostrojuje se razpihanje narodnostne mržnje, antisemitizma in sovraštva do tujcev. Na Koroškem se ta razvoj odraža še posebej v napadih na slovensko narodno skupnost in njene pravice, trenutno zlasti v prizadevanjih za odstranitev zadnjih ostankov skupne dvojezične šole... Leta 1937 so nacisti prepisali za židovske otroke ločene šole ali razrede ter ugotovili, da židje ne morejo biti učitelji ali vzgojitelji nemške mladine. Danes zahtevajo ločene šole ali razrede za nemške in slovenske otroke ter ob zlorabi takimenoimene pravice staršev poudarjajo, da morajo nemške otroke vzgajati nemški učitelji in slovenske otroke slovenski.

Ločitev šol in razredov ne bi pomenila le kršenja zakonitih načel skupne vzgoje, marveč bi nevarno ogrozila tudi sožitje med obema narodoma in s tem mir v deželi.“

Ni razlik med Dunajem in Celovcem?

Med Celovcem in Dunajem ni razlik v vprašanju manjšinskega šolstva – pravi koroški deželni glavar. Tudi znotraj socialistične stranke ne.

Res je, da se je v važnih odločitvah vedno le uveljavilo „koroško stališče“ (treh strank). Wagner misli, da bo to vedno tako!?

Zakaj neki – če so tako enotni – je potem deželni glavar Wagner pred volitvami popravil zveznega kanclerja Vranitzkega, ko je le ta v Celovcu dejal, da v šolstvu ne bo sprememb brez privolitve slovenske narodne skupnosti?

Zakaj neki je L. Wagner te dni priznal, da so v koroškem modelu zapisane tudi „velike neumnosti“, čeprav so jih delali menda izkušeni praktiki?

Zakaj neki minister Moritz tudi po volitvah potrjuje, da ne bo privolil nobenemu poslabšanju šolske situacije manjšine. Kdo jo hoče poslabšati?

Zakaj neki morajo Korošci svoj model ministrstvu na Dunaju šele utemeljevati in ga strokovno izdelati, ko je pa najboljši?

Zakaj neki se predsedstvo koroških socialistov ne priključi soglasno izavi Vranitzkega, da obvladanje obeh jezikov ni sploh nič napačnega in da se s tem znanjem dejansko dviga samo temelj za obojestransko razumevanje?

Zakaj neki? Ko menda ni razlik med Celovcem in Dunajem!

Nemara bi morali potem predelati svoj koroški šolski model. Celó ob sodelovanju slovenske narodne skupnosti...
V. W.

Vranitzky:
Dva jezika temelj za razumevanje

Zvezni kancler Franz Vranitzky nima skaljenega odnosa do učenja jezikov. V področjih, kjer živita dva naroda, pa ocenjuje obvladanje obeh jezikov kot podlago za dejansko obojestransko razumevanje – to je potrdil Vranitzky tudi v razgovoru z novinarko „Ljubljanskega dnevnika“. Razgovor je bil objavljen dan pred volitvami. Objavljamo zaključek razgovora.

Vprašanje: „Pogovor sva začela na severu Evrope, na Švedskem, končala bi ga na jugu Avstrije, na Koroškem. Pred kratkim je bil v vašem uradu sestanek, na katerem vas ni bilo – morda zato, ker so se srečali predsedniki strank – razpravljali pa so o koroških Slovencih. Po pogovoru je bilo rečeno, da so se trudili, da bi našli rešitev, da bodo pripravili odgovore na odprta vprašanja in se konec januarja spet srečali. Leopold Wagner je govoril o nadaljnjem

skupnem delu, Jörg Haider o vzporednih razredih. Ko ste bili vi pred nedavnim na Koroškem, ste rekli, da ne boste ničesar ukrenili brez privolitve manjšine.“

Vranitzky: Sestanka se nisem udeležil, ker se o tem vprašanju posvetujejo predsedniki strank. Osebnost pa mi gre predvsem za rešitve, ki bi dosegle čim večje soglasje pri prizadetih skupinah prebivalcev. Na sestanku so se dogovorili, da bodo zbrali mnenje različnih pedagogov in strokovnjakov in se nato spet pogovarjali. Razlog za različna stališča izhajajo iz narave zadeve. Zdaj bomo počakali na mnenja poznavalcev, potem pa se bom politično zavzel za rešitev, ki jo bomo lahko zagovarjali. Namenoma ne govorim o ekstremnih stališčih med posameznimi skupinami, ker menim, da ne bi bilo smiselno, če bi se v postopkih, ki še niso končani, naslonili na eno ali drugo skupino, saj moramo doseči čim bolj skladno rešitev.

Kaj vi osebno vidite slabega na dejstvu, da se otroci učijo dveh jezikov? Saj dejansko gre za to, in posredno za njihovo ločevanje.

Vranitzky: Osebnost ne vidim prav nič napačnega v tem, da se otroci učijo dveh jezikov. Dejansko se dviga samo temelj za obojestransko razumevanje, če obvladajo ljudje dva jezika. (Pogovor pripravila: Jelka Kušar)“

Resolucija,
sprejeta na 11. srečanju
borčevskih organizacij
delovne skupnosti Alpe-Jadran

Srečanje borčevskih organizacij in organizacij žrtev vojne iz vseh štirih pokrajin dežele FJK, iz republike Italije, republike Slovenije in Hrvaške iz SFR Jugoslavije ter dežel Koroške in Štajerske iz republike Avstrije, ima svoje korenine v skupni borbi proti nacifašizmu in njegovemu terorju nad demokrati vseh sodelujočih dežel, republik in pokrajin iz treh držav. Prav zaradi demokratičnega značaja takšnega sodelovanja so našle mesto v tej obliki organiziranega povezovanja tudi vse protifašistične in borčevske organizacije, organizacije žrtev vojne in vojni invalidi, ki so si zastavili za cilj utrjevanje miru v tem prostoru, sožitja med narodi in upoštevanje demokratičnih pravic vseh ljudi, ne glede na narodno pripadnost, jezik in vero. Zaradi takega značaja in ciljev organizacij, ki sodelujejo pri teh vsakoletnih, sedaj že tradicionalnih srečanjih, ugotavljamo, da je takšna dejavnost povsem v skladu tudi z interesi in politiko vseh treh držav. Zato tudi sodelovanje naših organizacij dobiva široko podporo vseh demokratičnih struktur ne glede na različne sisteme držav, iz katerih prihajajo. Uspešnost in pomen takega dela sloni prav na priznavanju in spoštovanju različnih družbenih sistemov v tem prostoru ter na spoštovanju helsinškega duha o sodelovanju med evropskimi državami, spoštovanju in nesprenjivosti državnih meja in uresničevanju pravic narodnostnih skupnosti.

V začetku decembra 1986 je bila na Dunaju druga svetovna konferenca vseh štirih mednarodnih borčevskih in veteranskih organizacij, ki so sprejele pomembno deklaracijo o razorožitvi, varnosti, miru, svobodi in solidarnosti. Udeleženci 11. srečanja borčevskih organizacij in organizacij žrtev fašizma v Celovcu to deklaracijo v celoti sprejemamo in zahtevamo njeno uresničitev. Organizacija združenih narodov je razglasila leto 1986 za mednarodno leto miru. Od leta 1945 do danes je bilo po svetu preko 150 oboroženih spopadov, ki so terjali milijone človeških žrtev, nekatere lokalne vojne še trajajo, in obstaja nevarnost, da se razplamtijo v novo svetovno vojno. Napetosti, lokalne vojne, lakota, terorizem in neupoštevanje človekovih pravic so značilnosti našega časa. Poleg tega je oboroževalna tekma dosegla take razsežnosti, da že ogroža obstoj vsega človeštva. Borci in žrtve fašizma, zbrani na srečanju delovne skupnosti Alpe-Jadran se na osnovi svojih zgodovinskih izkušenj zavedamo naloge, boriti se v prvih vrstah za mir. Žrtve preteklega časa ne smejo biti zaman. Dolgoročen mir lahko dosežemo in utrdimo le, če bodo razviti demokratični odnosi v mednarodnem merilu. Zato se zavzemamo za enakopravnost in miroljubno mednarodno sodelovanje in za mirno razreševanje sporov. Odstranjevati je treba vse, kar povzroča nerazumevanje in napetosti v teh odnosih. Borci in

Šolstvo še odprto...

(nadaljevanje s 1. strani)

Pred razgovorom z Wagnerjem so se medsebojno informirali zastopniki slovenske narodne skupnosti in predsednik IS SRS Dušan Šinigoj.

„Pomeni to, da ničesar proti volji manjšine ne boste sklenili?“ je deželnega glavarja nato vprašal zastopnik APA, Piero Rismondo. Tega pa Wagner le ni hotel izrecno potrditi. Ponovil je le stališče, da je manjšino treba – zgleđa bolj neobvezno – vključiti („einbinden“) v razgovore, in obljubil, da se bo zavzel takoj ko bo na Dunaju nova vlada sestavljena za razgovor koroških strank z zastopniki slovenske narodne skupnosti. In to še pred nadaljnjim „manjšinskim šolskim vrhom strank“ (kjer je po navadi manjšina izključena).

V ostalem iz obširnih izjav deželnega glavarja Wagnerja ni bilo mogoče razbrati nikakih premikov v šolskem vprašanju. Ponovil je stališče, da bo treba odpraviti „provizorično stanje“, s „kompromisom“, ki bo ohranil skupno šolo in koristil obema narodoma. Vse to seveda na

podlagi modela „koroške pedagoške komisije“, ki ga Slovenci odklanjamo kot 2/3-ločevanje.

Na vprašanje našega sodelavca o različnih ocenah, ki glede manjšinskega šolstva vladajo na Dunaju oz. na Koroškem, je Wagner menil, da teh razlik ni, in da se je treba zavedati da tudi manjšinsko politiko dunajskih central kujejo koroške stranke!

Predsednika Dušana Šinigoja so spremljali še člani IS SRS Janez Bohorič, Cvetka Selšek, Franci Pivec ter generalni konzul SFRJ v Celovcu Borut Miklavčič. Deželnega glavarja Wagnerja pa so spremljali njegov namestnik Erwin Frühbauer (SPÖ), namestnik predsednika deželnega zbora Leo Uster (ÖVP) in deželni poslanec Jörg Freunschlag (FPÖ). V Beljaku sta se Šinigoj in Wagner srečala tudi s predsednikom Veneta Carlom Berninijem, ki se je vračal iz obiska na Madžarskem.

žrtve fašizma opozarjamo na osnovi zgodovinskih izkušenj, da so nacionalizem, šovinizem, sovraštvo med narodi in zapostavljanje manjšin služili ideološki pripravi druge svetovne vojne in so tudi danes najbolj nevarni element, ki je aktivno naperjen proti sožitju in že doseženi stopnji zaupanja. Zato zahtevamo od vseh šolskih oblasti, da se zgodovina druge svetovne vojne in še posebej zgodovina antifašističnega upora objektivno predstavi v šolskih učbenikih. Zavzemamo se za dosledno izpolnitev pravic manjšin in smo proti diskriminaciji letih. Ob naših prizadevanjih za mir zavzema vprašanje kulture miru, dialoga o miru v naši regiji pomembno mesto. Zato bomo borci in žrtve fašizma še vnaprej skrbeli, da se bo izobstoječe sodelovanje na različnih področjih razširilo še na nove oblike zagotavljanja miru. Miroljubni dialog je predpogoj za uspešno politično akcijo, za preseganje sedanjih kriznih pojavov. Med najvažnejšimi vidiki v procesu demokratičnega izboljšanja mednarodnih odnosov je razorožitev, zato se zavzemamo za:

- izdelavo programa za razorožitev, posebej atomsko – v vzajemnosti in vključitvi vseh članic OZN;
- za prepoved vseh atomskih poskusov;
- za podporo vseh predlogov za brezatomska območja, posebno za območje miru in sodelovanje v srednji Evropi, na Balkanu in na področju Alpe-Jadran;
- za prepoved kemičnega orožja;
- za dosledno uresničitev vseh vidikov helsinške listine kot tudi, da postane KVSE oblika stalnega dialoga zaupanja držav in razreševanje odprtih vprašanj.

V galeriji Carinthia v Celovcu

Razstava o koroškem lončarstvu

Med številnimi razstavami, ki pravkar potekajo v Celovcu, je treba posebej omeniti razstavo „Koroško lončarstvo“, ki je dostopna v galeriji knjigarne Carinthia v Celovcu. Tam je Slovenska prosvetna zveza prejela izredno zanimivo razstavo, ki je povezana z našim ljudstvom, katero je v 19. stoletju prispevalo k razvoju lončarstva na Koroškem.

Pri razstavi gre za prikaz iz etnografske zbirke Slovenske prosvetne zveze ki je, kot znano, v povojnih letih med našimi rojaki Zilje, Roža, Podjune in Gur, zbirala stare predmete, ki so jih naši predniki uporabljali pri vsakdanjem delu, zdaj pa so pomembni pričevalci naše ljudske umetnosti – in zgodovine.

Tajnik dr. Janko Malle, ki je razstavo odprl, je poudaril dragocenost kulture slovenskega koroškega podeželja, ki je prav z lončarstvom postavilo in ohranilo dragocen kulturni spomenik svojemu narodu. Ob tej priložnosti se je tajnik SPZ zahvalil vodji Charinthie gospodu Glaserju, ki je dal galerijske prostore na razpolago; slednji pa je izrazil pripravljenost tudi v prihodnje sodelovati v podobnih kulturnih akcijah, ki prikazujejo kulturno zgodovino naše dežele. O razstavi je spregovoril dr. France Golob, ki je imel na skrbi tudi postavitev, in o lončarstvu na Koroškem povedal sledeče:

„Z razstavo „Koroško lončarstvo“ bomo predstavili 44 kosov koroških izdelkov, ki jih poseduje narodnopisna zbirka Slovenske prosvetne zveze iz Celovca.

Na Koroškem je bila že zelo zgodaj razvita mestna in podeželska lončarska obrt, kar nam izpričujejo materialni in pisani viri. Ob tem naj ome-

19. stoletja nosili krošnjariji iz Tolminskega na Koroško lesene sklede, katere so zamenjavali za črno koroško posodje.

Nazadovanje podeželskega lončarstva na Koroškem se je začelo v 20. stoletju. Za to je bilo več vzrokov. Eden izmed njih je tudi posodobljajanje stanovanjske kulture (odprava

fajanso ali porcelan. Po namembnosti moramo ločiti posodo za kuho, kot so lonci in lončki različnih velikosti za kuhanje na ognjišču in v peči. Nadalje so posode za peko, kot razni modeli za peko potic. Modelčki za peko velikonočnega peciva ter posodje za peko mesa in pogač. Zelo številna je bila tudi jedilna in pivska posoda. Lončarji pa so izdelovali tudi razno posodje za shranjevanje živil. Ob koncu pa dodajmo še lončarske izdelke, ki so bili izdelani za razne druge namene, kot napajalniki iz kositra za čebele, pečnice, ter med drugim tudi nočne posode.

Skoraj vsa lončevina, katero so izdelovali koroški lončarji in jo je uporabljal kmet, je bila oblikovana tako, da je bila predvsem uporabna, torej je služila svojemu namenu, seveda je bilo med njo tudi nekaj skromnejše ali bogateje likovno okrajenih lončarskih izdelkov. Ohranjeni izdelki koroških lončarjev pa so zgovoren dokaz ljudske tvornosti in tudi dragocen spomenik kulture slovenskega koroškega podeželja.“

Na otvoritvi razstave „Koroško lončarstvo“, je dr. France Golob (prvi z desne), spregovoril o dragocenosti kulture slovenskega koroškega podeželja.

nimo, da je bila zaradi bogate rokodelske tradicije izdelana v 19. stoletju najboljše lončenina iz črne žgane glinice ravno na Koroškem. Kako je bila cenjena koroška črna lončenina, nam izpričuje zapis, da so ob koncu

črnih kuhinj) na koroškem podeželju. Ob tem naj poudarimo, da so številni koroški podeželski lončarji v 19. stoletju izdelovali svojo lončenino predvsem za kmečke potrebe, saj je meščan uporabljal boljše keramiko,

Načrtnejše kulturno sodelovanje med Koroško in Gorenjsko

Predstavniki Slovenske prosvetne zveze in Krščanske kulturne zveze ter občinskih zvez kulturnih organizacij Gorenjske in Zveze kulturnih organizacij Slovenije so pred kratkim v Škofji Loki podpisali dogovor o usklajenem delovanju pri razvoju kulturnih stikov in kulturnih dejavnosti. Z njim so uredili temeljna načela za sodelovanje kulturnih skupin in posameznikov, vključenih v zveze kulturnih organizacij, ki se povezujejo v Zvezo kulturnih organizacij Gorenjske (Domžale, Jesenice, Kamnik, Kranj, Radovljica, Škofja Loka, Trzin) s kulturnimi društvi in posamezniki, vključenimi v Slovensko prosvetno zvezo iz Krščanske kulturne zveze v Celovcu.

Med Slovenci na Koroškem in Gorenjci je bilo sodelovanje na kulturnem področju že doslej precej razširjeno. Vendar pa je bilo premalo usklajeno, načrtno in enakomerno in vse preveč prepuščeno le najbolj prizadevnim posameznikom in okoliščinam. Z omenjenim dogovorom naj bi te pomanjkljivosti odpravili.

Kot so zapisali, naj bi z dogovorom zagotovili usklajeno sodelovanje ter medsebojno pomoč pri razvijanju kulturnih stikov in kulturnih dejavnosti ter načrtnejše in enakomernije kulturno sodelovanje, pri čemer naj bi zagotovili enotna izhodišča kulturne politike ter kakovostno raven in poglobljeno vsebino srečanj, upoštevajoč že oblikovana merila za selekcijo na posameznih področjih kulturnih dejavnosti.

Organizacije, ki so podpisale dogovor, bodo te cilje dosegle z rednimi neposrednimi stiki in stalno izmenjavo informacij, z vsakoletnim načrtovanjem in izvajanjem delovnih in finančnih načrtov svoje organizacije za kulturno sodelovanje in z nudenjem strokovne pomoči Zveze kulturnih organizacij Slovenije.

Vsako leto v septembru bodo sprejeli skupni program za dejavnosti v naslednjem letu. Pri tem bodo upoštevali kadrovske, materialne in programske možnosti posameznih kulturnih organizacij. Posebno skrb bodo namenili kulturnemu delu z mladino. Obvezali so se tudi, da bodo načrtno razvijali ustrezen sistem športnega obveščanja javnosti in da ne bodo navezovali stikov z organizacijami, društvi in posamezniki, ki zavestno delujejo proti osnovnim načelom dogovora oziroma razvijajo sodelovanje le zaradi komercialnih vzrokov.

Ob podpisu dokumenta, katerega besedilo so usklajevali dalj časa, so predstavniki posameznih organizacij poudarili, da bo dogovor precej pripomogel k izboljšanju kulturnega sodelovanja koroških Slovencev z matičnim narodom in s tem k prizadevanjem za ohranitev narodne identitete Slovencev na Koroškem. Dogovor sodi tudi v okvir tako imenovane skupnega slovenskega kulturnega prostora, v katerem sta si prav Koroška in Gorenjska geografsko najbližji.

L. S.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

vabi na tradicionalni

36. Slovenski ples

v ponedeljek 5. januarja 1987 ob 20. uri v Domu sindikatov (bivši Delavski zbornici) v Celovcu, Bahnhofstraße 44.

Ansambel SLOVENSKI MUZIKANTJE

Za ples bodo igrali:

- SLOVENSKI MUZIKANTJE s pevcem E. Flisarjem in pevko Ingrid Brüggemann
- zabavni ansambel GU GU iz Ljubljane

Vstopnice v predprodaji pri krajevnih prosvetnih društvih, v pisarni SPZ in v knjigarni „Naša knjiga“ v Celovcu.

Možna je tudi rezervacija miz in sicer za društva in organizacije. Rezervacije sprejema tajništvo SPZ telefon (0 42 22) 51 43 00-20. Ljubitelji vesele družabnosti prisrčno vabljeni.

Odbor

V Domu umetnikov v Celovcu:

Likovna razstava „Mlada umetnost iz Jugoslavije“

Otvoritvene svečanosti se je udeležilo mnogo uglednih gostov

Ob navzočnosti najvišjih predstavnikov političnega življenja Koroške in Slovenije (deželnega glavarja Wagnerja in predsednika Izvršnega sveta SRS Šinigoja) so prejšnji teden v prostorih Doma umetnikov odprli likovno razstavo „Mlada umetnost Jugoslavije“.

Kot je razvidno iz naslova, gre za predstavitev likovne umetnosti mlajše generacije umetnikov (70 let) iz Jugoslavije, torej iz vseh republik. To je za ljubitelje likovne umetnosti lepa priložnost, da se seznanijo z dosežki in smerjo, ki jo ubirajo mladi likov-

niki v Jugoslaviji. Na razstavi, ki je bila prikazana že na Dunaju, v Gradcu – za Celovcem pa bo šla v Salzburg, je zastopanih 38 umetnikov, ki vsak po svoje razkriva sveta, kakršnega upodablja. Tu so, kot je povedal prof. Mladen Sušič, vidne smeri umetnikov posameznih republik in pokrajin, vendar je pri večini dominanten surrealizem.

Razstavo je vsekakor treba videti, zlasti jo priporočamo mladini, ki se bavi s to umetnostjo. Razstava je možno ogledati do 23. decembra.

Kulturno pismo iz Slovenije

Izšla je presenetljiva knjiga: (deseta) knjiga zbranih del Otona Župančiča. Doslej je še nismo poznali: gre za ljubezenska pisma znanega pesnika, pisma, ki jih je pisal Bertil Vajdičev, ljubljanskemu dekletu, od 1897 do 1911, vsa skupaj pa obsegajo dobrih 600 (šeststo) strani. Sledovi te Župančičeve lju-

Kar je o teh pismih mogoče najprej zapisati je dejstvo, da so seveda izrazito zasebne narave, toda v mnogih je tudi govor o zadevah iz tedanjega slovenskega kulturnega življenja, o Župančičevih znanjih in prijateljih, pa tudi o umetniških pojavih (doma in na tujem), do katerih se bolj ali manj kritično izreka

zavedajoč se svoje notranje moči – človeka visokega ravnovesja, a sila občutljivega, da se mu npr. omrači nebo, če ne prejme pravočasno odgovora od „svojega zavrerera“...

Žal je pesnikova ljubezen do izbranega in čednega ljubljanskega dekleta ni končala srečno. Žal? O

Župančičeva ljubezenska pisma

bezni so vidni v njegovih treh pesniških zbirkah: Čaša opojnosti, Čez plan, Samogovori. Za marsikoga bodo ta pisma lahko nenavadno odkritje.

Knjiga je izšla v veliki zbirki, ki jo je izdala Državna založba Slovenije: Izbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev. Uredil jo je (kot tudi prejšnje Župančičeve knjige iz te kolekcije) dr. Jože Mahnič, ji napisal vse potrebne opombe in pojasnila, tako da je pred bralcem razgrnjena vsa dolgotrajna zgodba neke ljubezni, ki je javnost doslej ni poznala (Mahnič je prej objavil menda eno ali dve pismi).

naš pesnik, s tega vidika imajo ta besedila, kot je nekje dejal že sam Mahnič, literarnozgodovinski pomen, upoštevati pa je treba tudi to, da so neredko napisani kot „lirska proza“ ipd.

Torej imajo pisma še svojstveno literarno vrednost... Posebno seveda tista, ki so – kot se zdi – zapisana zares sijajno: v polnem čustvenem zanosu, v jasni, a poetski obliki, v jeziku, ki spet samo potrjuje, da je bil avtor mojster pisane besede. Razkrivajo tudi avtorja, ki je bil človek radožive, a očitno ne ravno ubogljive narave (koliko kazni je prejel samo pri vojaki),

tem seveda ni mogoče moralizirati ali kakorkoli soditi. Toda sama „Zgodba“, kakor jo objavljajo pisma, zaradi žalostnega sklepa bralca sili v nekakšno „opredeljevanje“, malone obžalovanje, da nazadnje po tolikih letih ni bilo več „sreče“... Vsekakor pa je zdaj na trgu zelo mikavno branje. Dodati velja, da je Župančič na notranjo stran skoraj slehernega pisma v soji beri pripisal tudi nekaj verzov ali kar pesem. Vse so objavljene v tej knjigi. In ob koncu: Bertil (Albertina) Vajdičeva je umrla 1959, rodila se je leta 1881.

Jože Horvat

Čudovita predstava Jančarjevega „Velikega briljantnega valčka“ v Celovcu

Krščanska kulturna zveza je z izbiro Jančarjevega „Velikega briljantnega valčka“ za svojo vsakoletno gledališko predstavo ljubiteljem odrske umetnosti brez dvoma posredovala eno izmed najboljših – ne le slovenskih ampak jugoslovanskih odrskih del. To je za nas koroške Slovence bil gledališki dogodek, ki bo ostal v lepem spominu. Dvorana Mestnega gledališča v Celovcu je bila polna, zato je nedeljski popoldan že s tega vidika bil prazničen – in v zado-

glasi za umsko neuravnovešene, za bolne – in zato „zrele“ za psihiatrično kliniko. Tako družba, ali bolje povedano oblast, najlažje upraviči svoje početje. Toda Jančar se v svojem delu ne ukvarja zgolj z znanimi pojavi kot takimi, marveč analizira, okolnosti, v katerih pride do takih pojavov, posebno pa posega v življenje znotraj klinike, kjer „zdravijo“ posebno „hude“ primere in jih – po navodilih od „zgoraj“ – „spreminjajo“ v druge osebnosti, drugi značaj, drugo ime,

kontrolirat zavod kot zastopnika oblasti, se vdata hirarhiji znotraj zavoda. Torej vse je bolno, le bolnik, ki se ima za Frederica Chopina, dejansko zna zaigrati Chopinov „Veliki briljantni valček“, ki je hkrati tudi finale Jančarjeve edinstvene odrske predstave.

Odvijanje scen in prizorov na odru tu ni moč opisti. To je treba videti, le tako je možno dobiti pravo sliko o odlični predstavi, ki smo jo videli preteklo nedeljo v Celovcu. Člani ansambla so tako živo pokazali dogodke na zavodu za duševno bolne ljudi, da obiskovalec ni imel občutka, da sedi v teatru, ampak, da je sredi dogajanja čudnih reči, ki človeku vlivajo strah in trepet in da je ob koncu predstave srečen, da je vse res bil le teater.

Edina pripomba je morda ta, da je bil zdravnik (Cavazza) pretih, sicer pa so, zlasti Polde Bibič, Ivo Ban, Branko Grubar in vsi ostali, kot že povedano, igrali odlično.

Manj odlična, deloma celo razočarana je bila publika. Ne zaradi dobre, vsebinsko globoke igre, ampak preprosto zato, ker dojemanju zahtevne vsebine ni bila kos. Jančar pač zahteva zrelo gledališko občinstvo, ki ne pride v teater zaradi zabave, ali zato „da bo dvorana polna!“ Jančar gledalca zagrabi, kar ni vedno prijetno. Pripombe med občinstvom, češ „ne vem za kaj gre, vem le, da so v norišnici“, so zgovorne dovolj, da se naš človek vse premalo srečuje s problemi družbe, posebno, če so psihološke narave, skratka s sodobnim delom, kakršnega je napisal Jančar.

In prav je tako, da je prišel med nas, čeprav smo slišali tudi „svinjarije“ – tako je pač življenje, naše ogledalo, ki se mu raje izogibamo, ker resnico težko prenašamo, čeprav bi marsikdo izmed nas koga postavil v „nornhaus“, kakor poslušal neprijetne reči, v katere smo čestokrat zapleteni tudi sami; kot na primer Vebrova žena Klara (Milena Župančič), ki ji je bilo kar prav, da je mož Simon spravljen v zavodu za duševne bolne, čeprav je vedela, da ni nor.

Preizkušnja, pred katero nas je postavil Drago Jančar (v odlični interpretaciji njegovega dela Zvoneta Šedlbauerja), je bila huda. Toda „Veliki briljantni valček“ nas je osvestil, da imamo na Koroškem premalo teatra, premalo stika s kulturnimi dosežki matičnega naroda, da bo med našo narodno skupnostjo treba storiti več, da ne bomo slišali pripomb „nikoli več v teater“ ampak obratno.

Prizor iz igre „Veliki briljantni valček“, ki nas je silila k razmišljanju

voljstvo prireditelja, kar pri trenutnem številu prireditev ni tako samoumevno.

Ansabel Drame Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane je med nas prišel z zahtevnim odrskim delom Draga Jančarja, z njegovim „Velikim briljantnim valčkom“, z delom, v katerem avtor kritično pristopa k problemom družbe, ki se ne vsečih oseb znebi s tem, da jih pro-

skratka, da niso več to, kar so bile prej. Zdravnikom v Jančarjevem „Velikem briljantnem valčku“ to tudi uspe: Simona Vebra (Ivo Ban) zgodovinarja „prevzgojijo“ v poljskega vstajnika Drohojowskega. Toda ob tem bolnički (Polde Bibič) in zdravnik in upravnik zavoda (Boris Cavazza) tudi izgubijo svojo pamet, še več, celo izvedenca za metafore (Božo Sprajc in Vojko Zidar), ki hodita

Zvezna gimnazija za Slovence v Celovcu in Združenje staršev na tej šoli vabita na

DAN STARŠEV IN OBČNI ZBOR ZDRUŽENJA STARŠEV

ki bo v soboto, dne 13. decembra 1986.

Ob 8. uri se bo pričel občni zbor, po obnem zboru pa se bodo starši lahko med 9.45 in 10.30 uro skupno pomenili z razredniki o problemih razredov, nato pa še individualno s profesorji.

Dnevni red občnega zbora:

1. Pozdrav in ugotovitev sklepčnosti
2. Poročilo predsednika in ravnatelja šole
3. Poročilo blagajnika in preglednikov računov
4. Debata in razrešnica staremu odboru
5. Volitev novega odbora
6. Razno

Predsednik Zdrženja staršev
Andrej Sturm, strok. nadz.

Ravnatelj
dr. Reginald Vospernik

Prireditve

Slovensko prosvetno društvo „Herman Velik“ Sece Zg. Kot in Slovensko planinsko društvo Celovec vabita na

Dia-predavanje

TRIGLAVSKI NARODNI PARK

v petek 19. 12. 1986 ob 19.30 uri v šoli na Kotu
Predavatelj: Janez Bizjak.

OBČNI ZBOR

Športnega društva Pliberk

v soboto 20. 12. 1986 ob 18.30 uri v prostorih Posojilnice Pliberk.

Po občnem zboru dia-predavanje: „Triglavske narodni park“ ali „Prva slovenska alpinistična odprava na Grenlandijo“ ali pa kar obe predavanji.

Prireditelja: ŠD Pliberk in SPD Celovec.
Predavatelj: Janez Bizjak.

DUNAJSKI KROŽEK

Slovenska glasha v luči kulturnozgodovinskih in nacionalnih problemov
Predavatelj: prof. dr. Primož Kuret, Ljubljana
v petek 12. 12. 1986 ob 19. uri v gostilni Weidinger, Danhausergasse 3

RADIŠE

ADVENTNI KONCERT

v nedeljo 14. 12. 1986 po prvi maši, ki se začne ob 8. uri
Koncert oblikujejo: „Radiški fantje“ in otroška skupina.

HODIŠE

SPD „Zvezda“ v Hodišah išče rabljen harmonij.
Ponudbe sprejema: Toni Miksche, tel.: 0 42 73 / 29 29.

CELOVEC

„KITAJSKO SLIKARSTVO“

Razstava Leong Lal Ho (Chong San, Dunaj) v Mohorjevi knjigarni v Celovcu je odprta do 24. decembra 1986.

Katoliška prosveta SODALITAS Tinje

● v soboto 13. 12. 1986 ob 19. uri

TEČAJ ZA PECIVO

RAZLIČNO BOŽIČNO PECIVO, nem.
Vodi: Marija Steinbrugger, Beljak

● Od sobote 13. dec. ob 16.30 uri do nedelje 14. dec. ob 16.30 uri

SEMINAR: AUSCHWITZ –

PREMAGOVANJE PRETEKLOSTI, nem.
Vodijo: Godele Decken, Reinhold Gärtner, Andreas Maislinger.

● Od sobote 13. dec. ob 14.30 uri do nedelje 14. dec. ob 13. uri

TEČAJ ZA SPRETNE ROKE UVOD V KREATIVNO TEHNIKO ZA BILJETKE IN SLIKE, nem.

Vodi: Marija Guetz, Graz.

Dia-predavanja V HIMALAJSKIH STRMINAH

● **Petek 12. 12. 1986:** ob 19.30 uri v društveni sobi nad Posojilnico Šentjakob v R.

Prireditelja: Slovensko planinsko društvo Celovec in Slovensko prosvetno društvo „Rož“ Šentjakob

● **sobota 13. 12. 1986:** ob 19.30 uri pri Miklavžu v Bilčovsu

Prireditelja: Slovensko planinsko društvo Celovec in Slovensko prosvetno društvo „Bilka“ Bilčovs.
Predavatelj: Stane Belak-Šrauf.

Dobrla vas
Slovensko prosvetno društvo „Srce“ vabi na

ZAKLJUČNO JUBILEJNO PRIREDITEV – 80 let SPD „SRCE“

v nedeljo 14. decembra 1986 ob 14.30 uri v Kulturnem domu v Dobrli vasi

Predstavili se bodo:

otroški pevski zbor „Srce“ (Lj. Sturm), igralska skupina „Srce“ (Fr. Podrečnik), mešani pevski zbor „Srce“ (M. Berložnik)

Izjemna razstava „Jože Plečnik“

Na ljubljanskem gospodarskem razstavišču v Titovi cesti je ves december še na ogled izjemna razstava o delu in življenju slovenskega arhitekta Jožeta Plečnika (1872 – 1957). V slikah, risbah, rokodelskih izdelkih, maketah, originalnih dokumentih in video-filmih so predstavljene številne stvaritve Plečnika v Ljubljani, na Dunaju, v Pragi in drugje. Ne zamudite izredne priložnosti. Razstava je odprta vsak dan (tudi ob nedeljah in praznikih) od 9. do 20. ure.

Pet let Suškega okteta

Hafnerjeva dvorana v Gornji vasi je bila v soboto 29. novembra prizorišče velike kulturne prireditve – jubilejnega koncerta, v okviru katerega so člani Suškega okteta obhajali 5-letnico svojega obstoja. Oktet vodi verzirani pevovodja Bertej Logar.

Izredno aktivni Suški okteti je nastal iz cerkvenega pevskega zbora. Pobudo, da bi poleg cerkvenih pesmi peli tudi druge pesmi – narodne in umetne, je dal Bertej Logar, ki danes ni samo pevovodja, marveč tudi duša in motor okteta.

Suški okteti je včlanjen v Kulturnem prosvetnem društvu „Drava“, ki letos tudi obhaja častiljiv jubilej – 75-letnico svojega obstoja. V zvezi s tem jubilejem smatramo 5-letnico suškega okteta kot poplemenitev jubilejnega društva, v katerem poleg Suškega okteta delujejo še pevskoinstrumentalna skupina, igralska skupina in ansambel „Energija“. Uspeli jubilejni koncert Suškega okteta so še popestrili in obogatili s svojimi

nastopi otroški pevski zbor pod vodstvom učiteljice Štefke Kap, pevsko-instrumentalna skupina, ki jo vodi učiteljica Rozina Katz ter kot gost pevski zbor „Kralj Matjaž“ iz Libuče, pod vodstvom Hanesa Košutnika. Petletno zgodovino suškega okteta so predstavili Rozina Katz v barvnih dia-pozitivih ter Jokej Logar in Pepej Krop, slednja bolj na humorističen način.

Pozdravni govor je imel dipl. trg. Janko Urank. On je bil tudi tisti, ki je zbral denar za nove oblede članom Suškega okteta, kar je bila v očeh letnega tako plemenita gesta, da ga sedaj imajo za nekakšnega njihovega botra.

Jubilejne prireditve Suškega okteta se je udeležila velika množica ljudi, med njimi številni predstavniki narodno-kulturnega življenja koroških Slovencev.

Suškem oktetu ob njegovem prazniku iskreno čestitamo z najboljšimi željami.

Ladijski promet po Lendskem kanalu

Koroška metropola bo bogatejša za novo atrakcijo. Na zadnji seji celovškega senata je bil soglasno sprejet predlog mestnega tujskoprometnega referenta dr. Dieterja Jandla, da bi med lendskim pristaniščem v srcu mesta in Lorettom uredili ladijsko zvezo. Na tej relaciji naj bi vozila ladja „Lorelei“. Seveda bo treba ladjo še preurediti. Poleg tega bo treba urediti nova pristanišča za ladjo, utrditi bregove in prilagoditi dno

struge oz. kanala za nemoten ladijski prevoz. Za preureditev ladje „Lorelei“ za vožnjo po lendskem kanalu je mestni senat iz tujskoprometnega bidžeta dal na razpolago 210.000 šilingov.

Dolgoletna želja Celovčanov se bo končno le uresničila, tako da bo Vrbsko jezero kot nekdanji spet povezano s centrom mesta. To pa bo tudi turistična atrakcija, ki se bo kakor izgleda, obrestovala.

Razstava risb in gvašev Christofa Šubika

„KOŠČI NOČI“ (Nachtstücke)

v kulturni taberni pri Joklu (Celovec, 10. Oktober-Str. 21) je odprta do začetka januarja 1987.

SVEČE

BOŽIČNICA

na Štefanovo 26. decembra 1986 ob 19.00 uri pri ADAMU v Svečah
Nastopajo: igralci KPD „Planina“ v Selah z igro „Pojoča skrinjica“, učenci glasbene šole, mešani cerkveni zbor, moški pevski zbor „Kočna“.
Prireditelj: SPD „Kočna“ Sveče.

BILČOVŠ

Galerija „BI“

FRIEDRICH JERINA (oljnatne slike)

Otvoritev razstave bo v sredo 17. decembra 1986 ob 19.30 uri v prostorih Posojilnice Bilčovs.
Ogled razstave v poslovnem času!

OBIRSKO

OBČNI ZBOR

ALPSKEGA KLUBA „OBIR“
v petek 12. decembra 1986 ob 19.30 uri pri Kovaču na Obriskem.

CELOVEC

Otroški vrtec „Naš otrok“ v Celovcu vabi na

PREDBOŽIČNO SREČANJE

v soboto 13. 12. 1986 v prostorih otroškega vrta
Naš otrok (Mohorjeva, 1. nadstropje)

S sodelovanjem staršev smo pripravili BOŽIČNI BAZAR

Radi bi vas presenetili tudi še z drugimi dobrotami

Vrata so odprta za vse, ki se zanimajo za naš vrtec, od 10.00 – 17.00 ure.

TINJE

Razstava del Norberta Grčarja v Galeriji Tinje je odprta do 31. decembra 1986.

MENJAVA DENARJA

Stanje v četrtek 11. decembra 1986

Za 100 dinarjev dobite	2.50 šil.
Za 100 dinarjev plačate	3.20 šil.
Za 100 lir dobite	0.99 šil.
Za 100 lir plačate	1.05 šil.
Za 100 mark dobite	695.00 šil.
Za 100 mark plačate	711.30 šil.

Borovlje:

Gospodarska kriza hromi tudi občinski proračun

Nazadovanje števila prebivalcev v Borovljah ni pogojeno le iz statistike, ki pravi, da je v zadnjem letu umrlo 100 občanov, medtem ko so zabeležili le 83 rojstev. Mnogo večji in hujši je problem gospodarskega izumiranja Borovelj in okolice, saj so podržavljena podjetja Kestag, zatem Austria-Draht, nato VAWP eno za drugim zaprli, delavci pa so ostali brez nadomestnega delovnega mesta. Sicer se je zdaj priselilo že zahodnonemško podjetje Haaf, ki je nekaj teh brezposelnih prevzelo, toda kakor se da poizvedeti, so delovnopравни ukrepi dostikrat dvomljivi. Sicer je tudi že zagotovljeno, da se bo naselilo podjetje UNIOR v Borovljah in da bo tudi to prevzelo lepo število delavcev nekdanjega podržavljenega podjetja, toda kljub temu ima to nazadovanje gospodarstva v občini tudi svoje jasne posledice za finančni proračun občine.

Da je temu tako, so morali najkasneje pri zadnji seji občinskega sveta priznati vsaj molče vsi občinski odborniki. In to tako pri

naknadnem proračunu za letošnje leto, kakor tudi pri proračunu za naslednje leto. Za leto 1986 so morali znižati postavko pri pričakovanih dohodkih iz obrtnega davka za kar 600.000 šilingov – že samo to dejstvo je jasen znak za uvodoma povedano. Posledica tega pa je seveda potreba, da za investicije v sektorju, ki gre v splošno korist (npr. pri ljudskih šolah, otroškem vrtcu, ...) ni zadostnega denarja, ter da je občina nato prisiljena, da izčrpa svoje finančne rezerve oz. v poznejšem koraku, da se zadolži, če hoče še sploh kaj storiti.

Katoliški dom
prosvete Sodalitas

v Tinjah takoj nastavi učiteljico oz. učitelja v okviru akcije zveznega ministrstva za pouk in umetnost: „Zaposlitev brezposelnega učitelja za izobraževanje odraslih“.

Predpogoj: Zaključni študij in dobro znanje obeh deželnih jezikov!

Predstavitev knjige

Umetnost stavbarstva na Slovenskem

O izidu knjige Umetnost stavbarstva na Slovenskem, ki jo je napisal prof. Peter Fister, smo že obširno poročali. Pretekli teden pa je Slovensko kulturno društvo v Celovcu vabilo na predstavitev imenovane knjige v Slomškov dom. Predsednik dr. Pavle Zablatnik je poleg avtorja Petra Fistra pozdravil tudi njegovo soprogo in glavnega urednika Cankarjeve založbe Toneta Pavčka. Ta je najprej spregovoril o pomenu izida take knjige, ki je hkrati tudi lice neke dežele – naše slovenske dežele, ki nam razkriva njene lepote.

Univ. prof. Peter Fister je povedal, kako je prišlo do nastanka knjige in menil, da bi iz gradiva, ki ga je zbral, lahko nastalo več knjig, da pa je moral upoštevati realne možnosti, ki so bile dane za izid knjige. Fister je potem še na osnovi številnih dia pozitivov pokazal del svojih raziskovanj o arhitekturni dediščini.

Tu je treba povedati, da je Fister izdal že sedem samostojnih knjig in okoli sedemdeset študij, v katerih obravnava področja varovanja in ohranjanja arhitekturnih spomenikov na Slovenskem.

Knjigo Umetnost stavbarstva na Slovenskem je možno kupiti v obeh slovenskih knjigarnah v Celovcu.

Tokrat božično drevo z Zilje

V soboto 29. novembra je bila v Slovenski gimnaziji v Celovcu slovesna predaja božičnega drevesa, ki ga je letos poklonilo Slovensko prosvetno društvo „Dobrač“ na Brnci, dal pa ga je posestnik Franc Wutti, pd. Pajovec z Ločila.

Že vrsto let se Zvezna gimnazija za Slovence v Celovcu povezuje z različnimi prosvetnimi društvi na podeželju. Tokrat v šolskem letu 1986/87 je bilo na vrsti ziljsko prosvetno društvo „Dobrač“, ki letos obhaja 80-letnico svojega obstoja. Kot nekakšno priznanje za to povezanost se je SPD „Dobrač“ oddolžilo z božičnim drevesom.

Predaja božičnega drevesa je bila povezana s slovesnostjo v okviru katere so nastopili gimnazijski zbor, instrumentalna skupina in recitatorji.

Direktor gimnazije dr. Reginald Vospersnik je v pozdravnem govoru med drugim poudaril, da se slovenska gimnazija zelo prizadeva za živo povezavo s podeželjem. Med udeleženci slovesnosti je direktor Vospersnik še posebno pozdravil predsednika SPD „Do-

Za leto 1987: 7 milijonov manj

Pravtako pesimističen je proračun za naslednje leto. Že samo iz dejstva, da se celotni obseg proračuna za več kot sedem milijonov (to pri nominalnem obsegu 128 milijonov), je razvidno, da se je za komunalne storitve v korist prebivalstvu v občini Borovlje zares upravičeno bati. In že v sami utemeljitvi finančnega referenta Sereiniga (SP) je bilo nakazano, kje so vzroki za to pojevanje finančne zmogljivosti občine: skoraj za dva milijona šilingov manj bo dohodkov iz obrtnega davka ter iz davka na vsoto (Gewerbe- und Lohnsummensteuer), po drugi strani pa se bodo povisale spet obvezne dajatve deželni (za kritje minusa deželnih bolnic, prispevki za socialni fond, ...).

In Sereinig je tudi še kar sam dodal, da se v bistvu s tem zoži tudi možnost občinskega sveta, da še sam ukrepa. To je potrdil pa tudi zastopnik Slovenske volilne skupnosti Peter Waldhauser, ki je ugotovil, da so postavke proračuna zelo skromno načrtovane, da pa je mogoče interpretirati ta nizki proračun tudi kot začetek finančne krize v občini. In da je ta za občane grozeča, je razvidno tudi iz dejstva, da je izredni proračun, v katerem mora občina predvidevati in financirati komunalne storitve, tudi priškrinjen in zmanjšan za 3 milijone šilingov. S te plati se občanom Borovlej za naslednje leto torej ne obeta nič kaj dobrega.

Akcija za komfortne sobe

Koroška deželna vlada je sprejela zakon za 50 odstotno zvišanje prispevka za akcijo „bolj komfortne sobe“. Premije za to akcijo znašajo sedaj od 4500 (prej 3000) do 18.000 (prej 12.000) šilingov.

Ljudje, ki se ukvarjajo z oddajanjem tujskih sob, imajo sedaj lepo priložnost poslužiti se te ugodnosti, ki naj bi prispevala k povečanju nočitev in s tem k boljši turistični storilnosti na Koroškem.

brač“ prof. Marjana Galoba, podpredsednico Milico Hrobath in vodjo manjšinskega šolskega oddelka dv. sv. Valentina Inzka.

Predsednik Marjan Galob je ob tej priložnosti na kratko orisal zgodovino društva, ki letos obhaja 80-letnico svojega obstoja in med drugim še posebno poudaril potrebo po medsebojni povezanosti z našimi izobraževalnimi ustanovami. V zvezi s to povezanostjo se bo Slovenska gimnazija predstavila na Brnci v soboto 13. junija v Kulturnem domu.

Silvestrovanje

v sredo 31. decembra 1986 ob 20.00 uri v Občinski hiši v Borovljah

Igra znani in priljubljeni ansambel „Fantje treh dolin“

Vstopnina znaša 60 šil., v predprodaji pa 45 šil.

Vstopnice dobite v Posojilnici Borovlje in pri prirediteljih Slovenskih prosvetnih društev Borovlje, Šentjanž v R., Sele-Kot in Slovenji Plajberk.

Rezervacije miz so možne pri Melhiorju Verdalu, tel.: 0 42 27 / 21 3 92

Razpis

Tradicionalna-mednarodna, ljudska smučarska tekma za „KARAVANŠKEGA MEDVEDA“, in mladinski slalom za „KEKCA“ v nedeljo 4. 1. 1987

Kraj: Sele-Zgornji Kot (pri Francu)
Start: ob 11. uri (prijave so možne do pričetka tekme)

Tekmovalci: Vsak, ki je starejši od 10 let!

Potek: Na stratu tekmovalcev vzame smučič na ramo in se poda po lepo steptani poti. Na koncu te poti (je označeno) naveže smučič in se spušta po celcu, čez prostrane travnike, nazaj proti startu, kjer je nato končni cilj.

Vzpon + smuk = rezultat!

Posebna turna oprema ni potrebna!

Tekmovalne skupine: I. dekleta 10 – 16 let, II. fantje 10 – 16 let, III. ženske nad 16 let, IV. moški 17 – 35 let, V. moški nad 35 let.

Odlikovanja: V vsaki skupini dobi 1. zlato, 2. srebrno, 3. bronasto kolajno. Vsi dobitniki zlatih kolajn, se v posebni igri pomerijo za „medveda“. Vsi tekmovalci, ki so dosegli cilj, dobijo spominsko kolajno „karavanškega medveda“ in diplomu!

Najboljši dneva bo posebno nagrajen!

Mladinski slalom za „Kekca“:

Tekmovalne skupine: I. dekleta in fantje do 10 let, II. dekleta in fantje od 11 – 16 let.

Odlikovanja: V vsaki skupini dobi 1. „Kekca“, 2. pokal, 3. zlato, 4. srebrno, 5. bronasto kolajno.

Vsak ki je sodeloval pri slalomu, dobi spominsko kolajno „karavanškega medveda“ in diplomu.

Startnina: Za „medveda“ šil. 50, za „Kekca“ šil. 20.

za mladino od 10 – 16 let, ki sodeluje na obeh tekmah, je startnina šil. 50.

Vsak tekmuje na svojo odgovornost!

Organizator: Slovensko planinsko društvo, Celovec

Prvi podvodni premogovnik v Jugoslaviji

Rudarski inštitut v Zemunu in Elektrovojvodina v Novem Sadu končujeta projekt za prvi jugoslovanski podvodni premogovnik, ki ga bodo odprli pri Kovinu na bregu Donave. Na leto naj bi dajal okoli 5.5 milijona ton premoga za termoelektrarno, ki naj bi jo zgradili pri Kovinu.

Strokovnjaki so pripravili dve različici: po prvi naj bi odprli klasični rudnik, po drugi pa naj bi začeli pravo podvodno kopanje. Dosedanji izračuni kažejo, da je delo s pomočjo plavajočega bagra cenejše, zaradi položaja novega rudnika pa bodo tudi stroški za proizvodnjo električne energije in gradnjo elektrarne znatno manjši. Prednost je tudi to, da bodo pridobljeno električno energijo lahko takoj in brez izgub vključili v vojvo-

dinsko omrežje. Do sedaj se namreč med prenosom s Kosova do vojvodine izgubi okoli 10 odstotkov energije.

Zato se je Elektrovojvodina za zdaj odločila za podvodno odkopavanje, za uvoz opreme pa je razpisan mednarodni natečaj. Prijavili so se štirje proizvajalci plavajočih bagrov iz Nižozemske, ZR Nemčije, ZDA in Japonske. Posebna komisija, ki je ponudbe pregledala, priporoča proizvajalca iz ZDA in ZR Nemčije, ki ponujata ugodnejše plačilne pogoje in ki sta ponudila, da bosta opremo brezplačno vzela nazaj, če po preizkusnem obdobju ne bo ustrezala zahtevam projekta.

V preizkusni fazi naj bi delal eden od petih bagrov, kolikor jih bo Elektrovojvodina kupila za potrebe nove termoelektrarne, ki bo imela tri bloke po 200 megavatov moči.

Gospodarstvo

Velikovec

Prosvetno društvo „Lipa“ v Velikovecu je 8. decembra 1986 vabilo na literarni popoldan v svojo društveno sobo v tamošnji Posojilnici, kjer imajo urejeno tudi skromno knjižnico.

Popoldan je v glavnem bil namenjen mladini, zato je predsednik gospod Kuhling pozdravil Lenčko Kupper in Andreja Kokota, ki sta navzočim brala iz svojih del, napisanih za mladino. Prireditelji so z instrumentalnim nastopom popestrili učenci glasbene šole, na sporedu pa je bil tudi kviz, na katerem so se mladi Velikovčani pomerili v znanju. Kviz je pripravil Pavle Zablatnik, ki je tekmovanje vodil s humorjem in s tem v prijetnem vzdušju. Dvorni svetnik dr. Pavel Apovnik je mladim tekmovalcem in zmagovalcem izročil knjižne nagrade in ob tem spregovoril o pomenu knjige, ki je za ohranitev slovenskega jezika na Koroškem zelo potrebna. Ob tem je vse mlade in starejše povabil, naj se pogosto poslužujejo knjig, ki so bralcem na voljo v društveni knjižnici.

OPOZORILO
GLEDE OBJAVE VABIL

Društva in organizacije, ki želijo za praznike vabiti na razne prireditve (19. decembra izidemo kot praznična številka), naj to storijo najkasneje do ponedeljka 15. decembra 1986. Nadaljnja številka našega lista izide 2. januarja 1987.

OBVESTILO

Pokojninska zavarovalnica za delavce (Pensionsversicherungsanstalt der Arbeiter) bo v mesecu decembru imela v sledečih krajih uradne ure:

Labot 65, občinska hiša
petek 19. 12.: 8.00-12.00
Beljak, Kaiser-Josef-Platz 1
Delavska zbornica
ponedeljek 9. 12.: 8.00-12.00
torek 23. 12.: 8.00-12.00

Slovensko prosvetno društvo „Radiše“ vabi v petek 12. 12. 1986 ob 19.30 uri v Kulturni dom na

IZMENJAVO IZKUŠENJ IN INFORMACIJ s skupino udeležencev projekta „Interkulturno učenje“.
Vodja projektne skupine je univ. prof. mag. dr. Dietmar Larcher s celovške univerze
Tema: „ETNIČNE MANJŠINE V AVSTRIJI IN NA JUŽNEM TIROLSKEM“.

Kunstverein für Kärnten (Umetnostno društvo za Koroško), Künstlerhaus (Dom umetnikov) in Österreichgalerie vabijo na

likovno razstavo MLADA UMETNOST IZ JUGOSLAVIJE
Razstava je odprta do 23. decembra 1986 od 10. do 13. ure in od 15. do 18. ure, ob sobotah od 10. do 13. ure. Ob nedeljah in praznikih ogled razstave ni možen.

NAGRADNO TEKMOVANJE
„PLANINE V SLIKI“

Ljubitelje planinske fotografije vabimo, da sodelujejo s svojimi slikami na planinsko tematiko.

Fotografije naj bodo označene z geslom (Kennwort), da žirija, ki jih bo ocenjevala, ne bo vedela za katere osebe (avtorje slik) gre. Velikost fotografij naj bo 20 x 28 cm. Slike bo ocenjevala posebna strokovna komisija. Najboljša dela bodo primerno nagrajena!

Rok oddaje slikovnega materiala za nagradno tekmovanje smo iz organizacijskotehničnega vzroka podaljšali do konca decembra 1986. Razstava slik bo meseca januarja, čas in kraj bomo pravočasno objavili.

Slikovni material pošljite na naslov: Slovensko planinsko društvo Celovec, 9020 Klagenfurt, Tarnviser Str. 16, tel.: 0 42 22 / 51 43 00-31

Foto sekcija SPD Celovec

Rudi Benetik o svoji umetnosti:

Umetnikovo sporočilo iz klavnice

Koroški slikar Rudi Benetik spet stoji v areni mednarodne srenje likovne umetnosti. S tem svoji uspešni poti kot mlad slikar dodaja nov kamenček v mozaik slikarske palete, s katero budi pozornost poznavalcev sodobne moderne umetnosti.

Rudi Benetik vedno preseneča, ne z hojo iz ekstreme v ekstrem, ampak s podajanjem vedno bolj podrobnosti njegove umetniške govorice. S tem opazovalca njegovih slikarskih izdelkov postavlja pred nova vprašanja oziroma čedalje globljšega odkrivanja mikrokozma, v katerem se giblje. Prav v tem je moč njegove izpovedi, saj se z detajlom ukvarja že od vsega začetka, zdaj pa že dosega izbrušen pristop prikazovanja posameznosti. Na prvi pogled Benetikove slike ne povedo ničesar. Ko pa umetnik svojim slikam da še svojo besedno interpretacijo, zadeva postane jasna tudi za laika, ki se hitro zna vživeti v svet, ki ga umetnik upodablja.

Rudi Benetik je spregovoril tudi o slikah, katere je najprej razstavil v galeriji „nuovo spazio 2“ v Benetkah, potem pa še v „Galleria Improvisazione Prima“ v Trentu (do 13. 12. 86). Preberimo, kako Benetik tolmači svoj obisk v klavnici:

„V sporočilu iz klavnice uporabljam polno živih zakriviljenih linij, ki mi odpirajo spekter umetniškega sporočila ustvarjenih obrisov, razčlenitve prostora, preko hitro nametanih predmetov in oblik, pa tja do izražanja veselja in obupa v tej risbi.“

Po klavnici ležijo krčevito „zdrznjeni mesni kosti“ ali majhni viseči deli, ki opravljajo zadnje, komaj opazne tresljaje. Vse v prostoru hladijo bele keramične ploščice. V polni moči poteze sem narisal tisto, kar me na teh gladko brušenih ploščicah najbolj zanima – ne objekti v celoti ali pa le detajl, temveč skozi celo risbo prisoma bolečina, ki silijo preko intenzivnih, kričečih madežev izpod še ne odrte kože. Klavec je medtem že končal delo. V mestnem avtobusu se pa spomni, da je neprepoznavno, zamazano vedro strjene krvi ubitega mladega teleta pustil poleg zaklane glave

na visoki mizi. Tudi se ne more otresti misli, da bi bila za Rembrandtovega Odrtega vola ta glava prekrhka in premalo razbohotena. Izrazna moč glave v en-face stopnjuje dogodek v obupen prizor. Tanka in debeleča se linija mu daje vitalno moč, ki jo je glava še imela pred vrati v klavnico. Tako je največja pozornost usmerjena na krhke črte obdajajoče glavo, ki njeno odrinjeno pozicijo prenesejo pred prizor sam. Na steni pa leno, počasi tekoči sledovi spominjajo na morebitno drobovje, ki je pod lastno težo pred kratkim odlomilo kavelj in spolzelo na tla. V ta ambient pripeka sonček s kratkimi žarki, ki se poigravajo po razparanem mesu. Posveti celo na znak klavca, ki ga je za opravljeno delo napravil v svoj delovni zvezek, ki mu je padel pred mrtvo glavo živine. Nikoli še nisem bil v kaki klavnici. Toda pomembne se mi zdijo tudi tiste stvari, o katerih le nekaj vem. S tem ničesar ne zanemarim, ker me nešteto stvari vznemirja oz. se mi zdijo dovolj izzivalne, da si jih skušam uresničiti vsaj v svoji likovni predstavi. A kljub temu ne bi tvegal bežnega pogleda v tako svetlo, dolgo belo hišo, v kateri vsi curki krvi na ploščicah rišejo vse drugo kot dolgočasne obrise klavcev.

Če nosim kako duhovito idejo že dalj časa v mislih, mi njena moč ne odneha z dražljaji v desnici, dokler je ne uresničim na papirju. Ko mi nato svinčnik, voščenska ali čopič zapuščajo sled po papirju, škattli ali platnu, se začne koncentrirano početje, ki mu pravim likovno uživanje.“

Risba: „Sporočilo iz klavnice“, 1986, kreda na papirju (iz kataloga: Nuovi disegni di Rudi Benetik)

Pravljica za „tavel’ke“ Slovence

Nekoč, v deželi Hojladrija, je živel pet prijateljev, ki so sicer bili na zunaj dobri, v bistvu pa vsak po svoje bolj pokvarjen od drugega in sploh ne dober.

Ločevali so se le po barvi kopic, katere so nosili ob nedeljah, ko so strumno skupaj hodili k maši, kajti na zunaj so si bili podobni kot jajce jajcu, pa čeprav niso bili bratje. Pobrateni, to že, vendar to še ni sorodstvo. Kajti moj dedek je bil tudi pobraten s Kozakom, pa ni Rus.

Prvi je nosil rdečo, drugi črno, tretji rjavo, četrti zeleno in peti temno črno kapico. Ta je bil drugače najbolj hud in nesramen, od vseh. Pa tudi rjavokapi lepoteč ni bil dosti bolj obziren do soljudi. Pa so tako, nekega nedeljskega popoldneva, po končani maši in nogometni tekmi, sedeli skupaj v gostilni pod imenom „Domači Gozd“. Tja so še najrajši hodili, saj so imeli mir in jih nihče ni motil pri njihovih namerah in pogovorih.

Ostali ljudje, kar jih je še živel v Hojladriji, so rajši hodili drugam. Vendar je bilo veliko takšnih, ki so na vsak način hoteli skupaj z njimi sedeti pod isto streho. To jim je godilo, še posebej, ker so ljudje drago plačevali to ugodnost. Edino ena skupinica ljudi ni vedno rada podpirala njihove pogovore in sedenje v gostilni. Pa so jih tile naši junaki vzeli na piko. In so se zmenili, da jih naučijo kozjih molitvic.

Pa ni šlo tako gladko, kot so si zamislili in pojavile so se težave. Tuhtali so in tuhtali, kako naj bi jo tistim nesramnežem zagodli, pa se rdečekapi fantek spomni, da bi jih lahko z davki pritisnili, pa bo mir. Črni malo močnejši vsako leto, negovani dečko, pa je mislil, da bo bolje, če jim odvzamejo službo. Pa je rjavolepi kaponosec dejal, da bi bilo najboljšje, če bi napravili zakon, da morajo v Hojladriji biti vsi samo z rjavimi kopicami, zelenokapi dečko je pa najpametneje postopil, ko je dejal, da je najboljšje, če se vrine med njih. Le temnočrni kapon je molčal, on je vedno tako ali tako naredil po svoje, podpirali so ga pa potihem vsi ostali. In tudi tokrat je imel peklenski plan že pripravljen, vendar je še molčal.

Neko jutro, ko je temnočrni kaponček bil posebno slabe volje, je enostavno izjavil, da njegov bratec ne bo hodil v šolo z otroci,

ki imajo belomodrordeče kapice. Ko so ga ostali štirje vprašali, zakaj da tako, jim je odvrnil, da noče, da bi se njegov bratec nalezl kaj od njih, češ da so kužni in nasploh nehigienični, da niso čisti. To je godilo predvsem rjavokapcu in takoj je podprl tovariša. Ostali so sicer nekaj godrnjali, vendar kaj posebno dobrega niso sklenili. Celozastopnik teh malih ljudi, ki je drugače dobil pravico, da sme nositi rdečo kapico, ni bil za njih, čeprav jim je vladal v malem koščku Hojladrije.

Mali belomodrordeči ljudje so se uprli. Od začetka jim je upor kar uspeval, saj so bili složni in trdno držali skupaj. To je pet prijateljstev motilo in so tuhtali, kaj naj ukrenejo, da bi jih zmedli. Ostalo ljudstvo Hojladrije je veselo in zabavno sprejemalo te igrice, nekateri so navijali za ene, drugi za druge, tretji za nobene, kot pač pri vseh igrah. Predvsem z žogo, pri teh igrah se najlažje navija. Težje je pri šahu. Tam

ko je občasno videl, da so ostali tovariši v tej igrici malo preveč zadovoljni, prilil malo olja na ogenj in se vedno znova kaj neumnega spomnil, da so potem ostali to storili. In krasno mu je uspevalo.

Kajti, njegov plan, na začetku že, ko ga ni hotel izdati, je postal vse bolj in bolj jasan. Zasaditi neslogo med njih, sprejeti med seboj belomodrordeče fantke, jim dati razne barvice za barvanje kopic na izbiro, v bistvu pa jih vse kontrolirati in jih imeti v evidenci s pravo barvo in jim dovoliti da nosijo druge barve le toliko časa, koliko mu bo to v zadovoljstvo in korist, predvsem pa jih uničevati in zatirati, izbrisati jih z Hojladrije, kot da jih ni. In to mu je uspevalo, s pomočjo njih samih. Čudovito se je zabaval, še najbolj vseč mu je bil njegov rjavokapi sosed, s katerim sta postala celo intimna prijatelja in to javno.

In pravljica se počasi končuje. Naših pet tovarišev se še vedno zabava z neumnostjo in neslogo teh malih ljudi. In ne moti jih več toliko, da jih ni v njihovi gostilni, še celo prav jim je sedaj. Zasadili so seme razdora med njih, sprožili njihovo zavist in nezaupanje drug do drugega in to je za njih kot balzam za noge. Imajo sicer enega z zeleno kapo v svoji sredini, vendar so že zmenjeni, da se zanj tako ali tako nihče ne bo resno zmenil. Kimali mu že bodo, o ja, to že. Pa nič več.

In nauk te zgodbe, dragi veliki otroci? Če ga niste našli, vam tudi nebo več ne more pomagati.

Krašovčev Toncl, pravljicar

Obiščite

Werner Bergovo
galerijo

v Pliberku

rabiš za navijanje pamet. In po tem so bili modrordečebeli fantki znani. Te so imeli kar dovolj, le uporabljati je vedno niso znali pravilno. In tega se je spomnil zelenokapi dečko. Povabil je enega od njih, naj se mu pridruži pri nošnji barve njegove kapice. In naš junaček je zagrizel v to lepo jabolko, saj so se mu odpirala vrata v gostilno „Domači Gozd“, tega pa ni hotel ravno izpustiti, pa tudi večina njegovih prijateljev ga je imelo rada, pa si je mislil, da ne bo nič narobe, če prevzame zeleno kapo.

Pa se je vstrel. Vsi namreč niso videli v tem dejanju poštenosti in so mu postali zavidni. To je tudi bila ena od lastnosti teh malih dečkov. Zavidnost. Na to se je spomnil rjavokapec in s pridom izkoriščal to dejstvo, seveda sebi v prid. Temnočrni kapec je veselo spremljal dogodke okrog sebe, in

murka

s trgovinami
OB MEJI

na JESENICAH
na BLEDU
v LESCAH
v RADOVLJICI

Deix-ov dnevnik

„Zbrane karikature“ bi lahko imenovali novo knjigo dunajskega karikaturista Manfreda Deixa, ki je prejšnji teden javnosti predstavil svoja dela pod naslovom „Moj dnevnik“ (Mein Tagebuch).

20.000 knjig obsega prva naklada, ki je bila v hipu razprodana. In to čeprav obsega knjiga 269 strani in stane 478 šil. Marsikdo – zgleda – hoče to knjigo položiti še pravočasno pod božično drevo. Zato tiskajo sedaj že drugo naklado.

Kdo danes ne pozna Manfreda Deixa, tega „nesramnega“ Dunajčana, ki skoraj vsak teden praska po tanki koži morale avstrijskega državljanja? Kdo še ni občudoval „umazanih“ risb o vsakdanji higieni, spolnosti in fantazijah Avstrijca, ki jih je Deix umetniško edinstveno oblikoval. Kdo se še ni čudil njegovemu političnemu ženiju, ki z eno sliko zajame avstrijski politični „prevrat“ (Waldheim, Groer in Haider kot jezdec...)?

Gre mu tudi zasluga, da je sprožil tiho revolucijo v javnih občilih. Podrl je marsikateri tabu, s svojimi karikaturami je prodrlo marsikatero vprašanje v javnost, o katerem se je prej le sramežljivo šepetal. Slavijo ga pa tudi, ker je v svojem delu znal združiti zabavno in resno umetnost.

Slovenska prosvetna zveza Krščanska kulturna zveza

18. Koroški kulturni dnevi

v Slomškovem domu
10.-Oktober-Straße 25
Celovec

Ponedeljek, 29. decembra 1986

- 9.00 Otvoritev 18. Koroških kulturnih dni
9.30 **Marija Jurič:**
„Dvojezičnost: Izguba ali pridobitev identitete?“
Franc Merkač:
„Socializacijski procesi slovenske mladine na Koroškem“
14.30 **Albert Reiterer:**
„Die Minderheit in Kärnten: Lebenssituation und Überlegungsstrategien“
Boris Jesih:
„Volitve kot oblika politične participacije in manjšina“
20.40 **„Razseljena oseba“**
(slovenski film o narodni spravi) – Alternativkino (Wulfenia-Kino-Center)

Torek, 30. decembra 1986

- 9.00 **Janez Bogataj:**
„Kaj nam bi morala pomeniti kulturna dediščina v sodobnosti?“
Hans Haid:
„Auf der Suche nach Heimat?“ Von Neuer Volkskultur, Emanzipation und Verkitschung“
14.30 **Podijska in forumska razprava:**
„Siromašimo z etničnim ločevanjem koroški (skupni) kulturni prostor?“
Sodelujejo: Ferucio Clavora, Čedad
Hans Haid, Dunaj
Matjaž Kmecl, Ljubljana
Hugo Reinprecht, Celovec
Leopold Steurer, Južna Tirolska
Vladimir Wakounig, Celovec
vodja diskusije: Janko Malle

DSG Sele in NTK Celovec prirejata 12. mednarodni namiznoteniški turnir

V soboto 3. in v nedeljo 4. januarja 1987 bosta priredila slovenska kluba DSG Sele in NTK Celovec 12. mednarodni novoletni namiznoteniški turnir, pokroviteljstvo pa je prevzela Slovenska športna zveza. Pri turnirju, ki slovi kot najboljši na Koroškem in ki sodi med sam vrh namiznoteniških turnirjev v Avstriji, bodo tudi letos spet sodelovali vrhunski igralci iz Slovenije in Novega Sada, pravtako kakor tudi igralci koroške lige in nižjih razredov iz Koroške in Slovenije.

Prvič bo prišlo v okviru novoletnega turnirja tudi do mednarodnih moštvenih tekmovalj, in sicer bo igrala v soboto, 3. januarja, ob 18. uri koroška reprezentanca mladincev II proti šolarski reprezentanci Slovenije, ob 19. uri pa se bodo pomerili koroški juniorji z mladinsko reprezentanco Slovenije.

Vsekakor bo to zelo zanimiva primerjalna tekma, saj je pričakovati, da bodo slovenski reprezentantje nadoknadili starostno razliko z dosti visoko kvaliteto svoje igre. Da pa razkrinkamo še zadnje tajnost: vse igre – tako turnir, kot tudi mednarodne moštvene tekme – bodo v Mladinskem domu SŠD v celovski Mikschallee 4. Informacije in prijave možne pri Mirku Oražaju (tel. 04227/39723 ali 04222/512365/36) ter pri Andreju Moharju (04222/239604 ali 04222/514300).

Naslednja tekma:

Danes, 12. 12. 1986 bo ob 19. uri v kulturnem domu v Šentprimozu slovenski derbi tretjega razreda – vzhod med moštvom ZSM Škocijan in NTK Celovec. Domačini si pračakujejo zmago, toda tudi Celovčani niso pripravljeni kloniti. Zmagovalec tekme bo vsekakor prezimil na 5. mestu lestvice. Navijači in ljubitelji namiznoteniškega športa so prisrčno vabljeni!

Smučarski skoki:

Nykänen v odlični formi

F. Wiegele 21. na uvodnem tekmovalju za svetovni pokal

S hudim vetrom so se začele vadbe za prvi tekmi svetovnega pokala v kanadskem Thunder Bayu, po sreči pa sta tekmi potekali skoraj brez vetra. Na 70-m skakalnici je zmagal Jens Weißflog (DRN) pred Mattijem Nykänenom (Fin). Na 4. mestu se je uvrstil Ernst Vettori, drugi najboljši Avstrijec pa je bil Zahomčan Franci Wiegele, ki se je uvrstil na 21. mestu. Na 90-m skakalnici je dan navrh zmagal Matti Nykänen pred Klausjerjem (ZRN) in Opaasom (Nor). Andreas Felder je bil 4., šele na 42. mestu pa se je uvrstil Franci Wiegele.

Ob začetku tekem za svetovni pokal (SP) so se torej uveljavili že znani skakalci, ki bodo tekme to soboto in nedeljo nadaljevali v Lake Placidu, teden navrh pa v Chamonixu, dokler se 30. decembra ne bo

začela že avstrijsko-nemška skalana turneja na 4 skakalnicah.

Izmed skakalcev Slovenije je bil najuspešnejši Tepeš, ki je v dveh tekmah osvojil 12 točk za SP. Ulagi, ki je na mali skakalnici bil 6. so pred tekmo na veliki skakalnici ukradli oba para novih Elanovih smuč, tako da se druge tekme ni mogel udeležiti.

Zahomčani vadijo

Tudi najmlajši zahomški skakalci se pridno pripravljajo na prve tekme. Isto je slišati od skakalcev SŠK Obir.

Zahomčani bodo svojo prvo tekmo – mednarodno šolarsko tekmo z udeleženci iz treh dežel – organizirali verjetno v nedeljo 21. 12. v Zahomcu. Seveda pod pogojem, da bo do tedaj dosti snega.

Poziv Zveze slovenskih organizacij in Narodnega sveta koroških Slovencev:

Koroški Slovenci, koroške Slovenke!

Dvojezični šoli grozi resnična nevarnost. Vendar še ni dokončno odločeno. Po strankarskem vrhu pred volitvami so eni trdili, da bo osnova nadaljnjih razgovorov tako imenovani „koroški pedagoški model“, drugi pa, da je ta model samo eden izmed predlogov, ki se je treba o njih domeniiti.

Razporeditev sil je danes, po volitvah v parlament, taka:

● V samem zveznem vodstvu socialistične stranke so sile, ki niso istega mnenja kot deželni glavar Wagner. Zvezni kancler Vranitzky, ki na strankarskem vrhu 11. novembra ni sodeloval, je še pred volitvami poudaril, da v tej zadevi ne bo ukrepal brez sporazumevanja s koroškimi Slovenci. Minister za pouk Moritz je po strankarskem vrhu ponovil, da je slej ko prej proti ločevanju otrok v dvojezičnih šolah.

● Sicer se je pri volitvah okrepila Haiderjeva stranka, najhujša zagovornica ločevanja otrok po narodnosti, okrepile pa so se tudi sile, ki Haiderjevemu šovinizmu nasprotujejo. Dejstvo, da je na listi Zeleno-alternativnega gibanja bil izvoljen v avstrijski parlament tudi koroški Slovenec, nam bo olajšalo prizadevanje za solidarnost v vsej Avstriji.

● Še nikoli v zgodovini solidarnostnega gibanja nas ni podprlo tolikšno število avstrijskih organizacij, institucij, skupin in uglednih oseb iz vseh demokratičnih političnih taborov in iz vseh zveznih dežel republike. Število teh se iz dneva v dan slej ko prej večja, še posebej po zaskrbljivem uspehu Haiderjeve stranke. Čedalje več Avstrijcem postaja jasno, da na Koroškem ne gre samo za neko šolsko ureditev, temveč za manjšino v celoti, in tudi ne samo za manjšino, temveč za vprašanje demokratičnega razvoja v Avstriji.

● Mednarodna pozornost se je po volitvah še povečala. Tudi mednarodni tisk čedalje bolj pozorno opazuje politični razvoj v Avstriji, in to še posebej zdaj, ko na Dunaju zaseda mednarodna konferenca za varnost in sodelovanje v Evropi.

Vse to in še več dokazuje, da je nevarnost za

skupno šolo na Koroškem sicer velika, da pa so pogoji za upiranje ločevanju na drugi strani tako ugodni, kot doslej še niso bili.

Storimo vse, skupno in enotno, in prekrizajmo načrte nacionalističnih sil na Koroškem! Ni še dokončno odločeno! Saj bo moral o tem sklepati tudi še novi parlament. Kaj in kako se bo odločalo, bo odvisno predvsem od nas samih, od naše volje in zmogljivosti do upiranja! Združimo svoje sile, povežimo se z avstrijskimi demokrati, dokažimo, da ne bomo trpeli apartheidu podobnih razmer na Koroškem!

Obe osrednji organizaciji in Nádstrankarski komite za obrambo dvojezičnega šolstva so izdelali načrt za akcije v naslednjem letu z namenom, da bomo obvarovali skupno šolo in tako omogočili v bodoče tudi njeno izgradnjo in izboljšanje:

● Osrednji organizaciji sta sklenili poziv vsej demokratični Avstriji, ki ga bomo prvič predstavili javnosti na dveh tiskovnih konferencah 15. in 16. decembra.

● 22. januarja bo v Celovcu protestno zborovanje koroških Slovencev proti načrtom ločevanja, za ohranitev skupne šole.

● 31. januarja se bomo s posebnim („protestnim“) vlakom peljali na Dunaj, kjer bomo ob podpori dunajskih demokratov demonstrirali pred vladnimi uradi in pred posloppjem zasedanja mednarodne konference za varnost in sodelovanje v Evropi, saj je naloga tega zbora, da skrbi za upoštevanje človekovih pravic tudi v naši državi.

Vsak posamezni koroški Slovenec, vsaka koroška Slovenka lahko pomaga in naj pomaga, da dosežemo skupni cilj.

Podpri tudi ti priprave in izvedbo skupnih akcij: udeleži se krajevnih sestankov prosvetnih in političnih organizacij koroških Slovencev! Pridi na protestno zborovanje 22. januarja v Celovec! Kupi vozovnico za „protestni vlak“ 31. januarja, udeleži se demonstracije na Dunaju! Nagovori sorodnike, prijatelje in znance, pridobi jih, da bodo sodelovali!

Kratke športne vesti – Termini

Občni zbor Športnega društva Šentjanž bo v soboto 20. decembra 1986 ob 19. uri v gostilni Schlemitz. V okviru občnega zbora bo predstavljena tudi brošura, ki jo šentjanško športno društvo izdaja vsako leto.

1. Slovenski bilijard klub Celovec vabi na prvenstveno tekmo proti drugemu moštvu iz Sinče vasi. Tekma bo danes, 12. 12. 1986 ob 20. uri v Mladinskem domu, Mikschallee 4. Hkrati obvešča 1. SBK vse zainteresirane in interesentke, da ima treninge vsak torek in četrtek med 18. in 20. uro. Vsak se lahko prijavi direktno pri treningih.

Srečanje zamejskih športnih organizacij v Zvezo telesnokulturnih organizacij Slovenije je bilo ta ponedeljek v hali Tivoli v Ljubljani. Pomenili so se predvsem o izobraževanju strokovnih kadrov ter o letnih srečanjih športnikov iz Furlanije, Železne Zupanije, Koroške in Slovenije. V bodoče bo spekter športnih panog razširjen, tako da se bodo slovenski športniki in športnice pomerili tako v namiznem tenisu, nogometu in šahu, kakor tudi v košarki (ženske do 18 let let, fantje do 15 let starosti). Vrh tega pa bo ob takih srečanjih tudi kulturni spored, tako da bodo imeli športniki priložnost seznaniti se tudi s kulturo slovenskih krajev in pokrajin. Naslednje tako srečanje bo 27. in 28. 6. 1987 na Ravnah.

Nogometno prvenstvo v dvorani zdaj že nekaj tednov leti. Izmed slovenskih klubov Bilčovščanom ni uspelo kvalificirati se za naslednje kolo, pravtako tudi Zvabek ni mogel napredovati. Edinole Globasnica je prejšnjo nedeljo zmagala v svoji skupini in je v drugem kolu. Ta konec tedna igra moštvo ASKÓ Šmihel v razredu spodnje lige (nasprotniki v soboto v hali v Wolfsbergu so med drugim Frantschach, Velikovec in Šentandraž), SAK pa starta v nedeljo ob 9. uri v dvorani v Vetrinju in ima težke nasprotnike: VSV, Brnco, Breže, Šmohor ter WAC.

ŠAH – ŠAH – ŠAH – ŠAH – ŠAH – ŠAH – ŠAH – ŠAH – Živkovič uspešen na Dunaju

Na 2. šahovskem turnirju v spomin avstrijskega mojstra Franca Koppa je šahist SŠZ in študent na Dunaju, Gorazd Živkovič, le za 3/4 točke zgrešil prvo mesto! Zbral je sicer isto število točk kot zmagovalec Weingartner, pri seštevanju nasprotnikovih točk po sistemu Sonneborn-Berger pa je Weingartner dosegel 42, Živkovič pa 41 1/4 točke.

Turnir je bil v Simmeringu, igrali pa so v štirih skupinah. V skupini B, kjer je tekmoval Živkovič, je bilo 12 šahistov z Elo-številom od 1700 do 1950. Gorazd je v enajstih kolih samo dvakrat remiziral in enkrat zgubil – proti poznejšemu tretjevrščenemu Machu. Ker je turnir trajal skoraj pol leta – vsak mesec so odigrali dve partiji – so se igralci lahko zelo temeljito pripravili na svoje

partije. Weingartner se je kot beli vedno zelo uspešno poslužil Birdove otvoritve (f4). Ostali igralci so seveda za to vedeli, a samo Živkoviču je uspelo, da je kot edini premagal Dunajčana. O tej partiji je menil Živkovič, da je bila njegova najboljša v teku tega turnirja. Zelo ognjevit partija pa je še bil njegov remi proti avstrijskemu mojstru (ÖM) Rablu.

Prvi štirje turnirja:

1. Weingartner	9 (42)
2. Živkovič	9 (41,25)
3. Mach	8,5
4. Rabl	8

Slovenska športna zveza vabi na smučarski tečaj, ki bo med 8. in 15. februarjem 1987 v Aprici (severni Italiji). Prijave za smučarski tečaj sprejema Posojilnica Celovec, pri kateri vplačate tudi naplacho v znesku šilincov 1.000 (tisoč).

Reminiscenca: Kasparov ostal svetovni prvak

Šahovsko krono in žezlo si bo tudi v prihodnje lastil 23-letni Garij Kasparov, ki je v zelo zanimivem in tudi kvalitetnem dvoboju 24 partij premagal izzivalca Karpova z rezultatom 12,5:11,5. Z doseženim rezultatom je tudi obranil lani osvojeni naslov svetovnega šahovskega prvaka.

Odločilno prednost si je Kasparov priigral v 22. partiji, ko je vodil bele figure in tako popravil bled vtis, ko je v finišu dvoboja izgubil kar tri partije zaporedoma.

Na diagramu je pozicija po 25. potezi belega Se4 iz omenjene partije. Kasparov ni smel nadaljevati 25. ab4, saj bi črni po 25... Db4: prišel do protiigre.

25...ba3 Na 25...Le4: 26. De4: ba3 27. Dc6: ab2 28. Dd5! bi beli zmagal. 26. Sf6: Sf6: 27. ba3 Sd5 28. Ld5: cd5 29. Se5 Dd8 30. Df3 Ta6 Za Karpova ni bilo dobro nadaljevanje 30...Dh4: ker sledi 31. Sg6: fg6 32. Dd5 31. Te4 Kh7 32. Dh3 Tb6 33. Te8 Dd6 34. Dg3 a4? V nadaljevanju partije se kmalu pokaže, da je Karpov z igrano potezo napravil napako. Kasparov je v nadaljevanju osvojil prav tega kmeta. Boljše je 34...De6. 35. Ta8 De6 Na 35...Tb3 sledi 36. Tb8.

36. Ta4: Df5 37. Ta7 Tbl+ 38. Kh2 Tel 39. Tb7 Te2 40. f3 Td2 V tej poziciji je bila partija prekinjena in večina komentatorjev je pričakovala remi v nadaljevanju. Toda Kasparov je kuvertiral izredno močno potezo in nasprotnikovega kralja speljal v matno mrežo. 41. Sd7!! Karpov je vzel strupenega kmeta, saj je bil izgubljen v vseh nadaljevanjih. 41...Td4: 42. Sf8 + Kh6 Na 42...Kg8 sledi 43. Tb8 z matnim napadom ali materialnimi izgubami. Tb4! Te4 Karpov nima druge izbire, na 43...Tb4: 44. ab4 Df6 45. f4 beli zlahka zmagal.

44. Te4 de4 45. Dd6 c3 46. Dd4! in Karpov se je vdal, saj nima obrambe pred matnimi grožnjami po diagonalici – h6.

Zveza koroških partizanov

Iščemo Interesenta

(starejša ženska ali moški) za opravljanje dežurne službe na „Peršmanovi domačiji“ (od maja do septembra 1987).

Podrobnejše informacije daje: tov. Wutte, tel. štev. 042222/51 43 00 60

Solidarnostna izjava

Am 7. November 1986 hielt der „Österreichische Lehrerverband Deutsch als Fremdsprache“ (ÖDaF) im Rahmen der zweiten Jahrestagung seine Generalversammlung ab. Lehrerinnen und Lehrer, die in den verschiedensten Bildungsbereichen Deutsch als Fremdsprache unterrichten, verwahrten sich dagegen, daß sich in Kärnten politische Kräfte wie der „Kärntner Heimatdienst“ die Kompetenz anmaßen, zum Sprachunterricht im Minderheiten-Schulwesen Aussagen zu treffen, die einer Erfüllung des österreichischen Lehrplans entgegenstehen. Bei der Generalversammlung des ÖDaF am 7. 11. 1986 wurde im Bildungshaus Rief bei Salzburg folgende RESOLUTION einstimmig verabschiedet:

„Der Österreichische Lehrerverband Deutsch als Fremdsprache sieht im Fortbestand und im Ausbau des zweisprachigen Unterrichts in Kärnten einen konkreten Beitrag zur besseren Verständigung zwischen den Volksgruppen. Wir begrüßen deshalb alle Aktivitäten, die das gemeinsame interkulturelle Lernen fördern, da dadurch auch gleichzeitig die Erziehung zu Toleranz und Frieden gefördert wird.“

Wir ersuchen außerdem die verantwortlichen Politiker und Beamten, jene Bestrebungen zu unterstützen, die sich gegen die Verwirklichung einer friedlichen und toleranten zweisprachigen Erziehung in den Schulen richten und diese verhindern wollen. Als Lehrerinnen und Lehrer, deren berufliche Tätigkeit die Vermittlung der deutschen Sprache als Mittel der Völkerverständigung ist, verwahren wir uns aufgrund unserer fachlichen und pädagogischen Erfahrung gegen die politischen Kräfte, die gegen die zweisprachige Schule vorgehen.“